

2023 HERFST NIEUWSBRIEF PAN NEDERLAND

November is een maand voor belangrijke beslissingen. De lidstaten van het Europees Parlement zullen op 16 november weer hun stem uitbrengen over de hernieuwde toelating van glyfosaat, het meest gebruikte en meest omstreden middel om onkruiden, groenbesters, vanggewassen en loof te doden. Regelmatig hebben PAN-NL, vele andere Europese- en Nederlandse NGO's en wetenschappers, de risico's van glyfosaat én alternatieven voor glyfosaat onder de aandacht van beleidsmakers gebracht. De meerderheid van de Tweede Kamer heeft in een motie al twee keer hun wens geuit dat Nederland tegen een hernieuwde toelating stemt, maar demissionair Minister Adema heeft bij de eerste stemming op 13 oktober daaraan geen gevolg gegeven.

Op 22 november zijn de landelijk verkiezingen. De gekozen Tweede Kamerleden hebben een belangrijke rol in het vaststellen van het beleid aangaande bestrijdingsmiddelen. Voor burgers die zich zorgen maken over het gebruik van bestrijdingsmiddelen is het belangrijk te weten hoe de diverse politieke partijen denken over de reductie van bestrijdingsmiddelen, of daarin ook aandacht wordt besteed aan de bescherming van omwonenden aan bestrijdingsmiddelen, of pleiten voor betere toelatingsprocedures etc. Voor deze burgers heeft PAN-NL een kieswijzer gepubliceerd.

Wordt donateur van PAN Nederland

PAN-Nederland heeft als doel het gebruik van schadelijke bestrijdingsmiddelen uit te bannen. Wij werken hieraan door politiek en beleidsmakers aan te spreken, onderzoek te doen en burgers te informeren. PAN-Nederland doet bijv. onderzoek naar resten van bestrijdingsmiddelen in boeketten, tuinplanten, groente en fruit. Het team van PAN-Nederland werkt op vrijwillige basis en wij huren geen kantoorruimte: alle donaties komen 100% ten goede aan het realiseren van onze doelen.

Donateurs maken ook duidelijk dat voor hen voedsel en een milieu zonder schadelijke bestrijdingsmiddelen belangrijk is, dat geeft PAN-NL meer impact. Vaste donateurs krijgen elk kwartaal de nieuwsbrief en 1 x per jaar wordt de donateur uitgenodigd voor een (digitale) bijeenkomst.

Donateurschap is minimaal € 10,00 per jaar.

[meld je aan!](#)

Vrijwilligers gezocht!

PAN-Nederland is op zoek naar meer vrijwilligers. Wij zoeken gepassioneerde personen, die het team op het gebied van het landbouw- en bestrijdingsmiddelenbeleid, juridische aspecten van het bestrijdingsmiddelenbeleid, juridische procedures en literatuuronderzoek naar toxicologische effecten van bestrijdingsmiddelen willen ondersteunen. Alle geïnteresseerden zijn welkom!

Stemwijzer bestrijdingsmiddelen

Op 22 november aanstaande vinden de landelijke verkiezingen plaats. Voor de burger die zich zorgen maakt over het gebruik van bestrijdingsmiddelen is het belangrijk te weten hoe de diverse politieke partijen denken over de reductie van bestrijdingsmiddelen. Wordt er door de partijen ook aandacht besteed aan de bescherming van omwonenden of voor betere toelatingsprocedures. Vandaar dat PAN-NL de verkiezingsprogramma's van de belangrijkste politieke partijen heeft beoordeeld op de onderwerpen bestrijdingsmiddelen, biodiversiteit en wat er instaat over het stimuleren van duurzame vormen van landbouw.

PAN-NL is blij met de 15de plaats van de Duurzame 100

Wij feliciteren Extinction Rebellion Nederland met de welverdiende eerste plaats op de ranglijst!

**acetamiprid, captan, dodine,
boscalid, pirimicarb,
chlorantriliprole, cyprodinil
spirotetramat, sulfoxaflor,
pyraclostrobin, fludioxonil,
piperonylbutoxide,
pyrethrin, pyrimethanil,
spirodiclofen, tebuconazol**

We onderzochten appels

In september heeft Pesticide Action Network Netherlands (PAN-NL) in een steekproef bij verschillende verkooppunten verschillende soorten appels onderzocht op resten van bestrijdingsmiddelen. In Amsterdam, Wageningen en Assen werden 31 appelmonsters gekocht die afkomstig waren van zowel Nederlandse als van buitenlandse telers. Uit het onderzoek bleek dat alle Nederlandse gangbare appels besmet waren met resten van de meest gevaarlijke pesticiden. Het hoogste aantal residuen was te vinden op appels van supermarktketens COOP/PLUS en LIDL. Het laagste aantal residuen op appels van Albert Heijn. Er werden geen residuen gevonden op biologische appels. Van de 30 onderzochte gangbare monsters voldoen 28 niet aan de norm voor baby en peutervoeding.

Glyfosaat-houdende herbiciden worden in verband gebracht met leukemie op jonge leeftijd

Een multi-institutionele internationale toxicologische studie heeft ontdekt dat lage doses van glyfosaat-houdende herbiciden leukemie veroorzaken bij ratten. Belangrijk is dat de helft van de sterfgevallen door leukemie in de onderzoeksgroepen op jonge leeftijd plaatsvond.

EU-lidstaten: geen akkoord over verlenging glyfosaat

Op 13 oktober hebben de EU lidstaten in de SCoPAFF (Standing Committee on Plants, Animals, Food and Feed) vergadering geen gekwalificeerde meerderheid bereikt over het voorstel om het gebruik van glyfosaat met 10 jaar te verlengen.

De vereiste meerderheid om het voorstel aan te nemen (of af te wijzen) werd niet bereikt. Om een besluit te kunnen nemen, moeten 15 lidstaten met samen 65% van de EU-bevolking voor of tegen stemmen.

De lidstaten zullen 16 november worden uitgenodigd om in het Appeal Committee opnieuw te stemmen over het voorstel van de Commissie over de hernieuwde toelating.

Home

Taal: Nederlands

[Toelatingen](#)

Ctgb evaluatie: WC-EEND ADVISEERT WC-EEND

Ter voorbereiding van de Commissie landbouwbat dat op 10 oktober 2023 plaats vond, heeft PAN-NL een brief aan de Commissie van Landbouw van de Tweede Kamer gestuurd, waarin onze visie over de evaluatie van het Ctgb door een onderzoeksbureau uitgebreid wordt toegelicht.

Europese Hof geeft PAN gelijk: Werkwijze Ctgb deugt niet

Het College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb) gebruikt bij haar besluitvorming tientallen jaren oude richtlijnen en negeert (onafhankelijke) wetenschappelijke studies die hormoonontregelende effecten aantonen.

De advocaat-generaal bij het Europese Hof stelt vast dat het Ctgb het voorzorgsbeginsel niet hanteert en niet beoogt een hoog beschermingsniveau voor mens en milieu te realiseren. In de conclusie van 28 september 2023 van advocaat-generaal L. Medina van het Europese Hof zegt de advocaat-generaal in drie zaken – op basis van prejudiciële vragen gesteld door een Nederlandse administratieve rechtbank (CBb) – dat het beleid van de Nederlandse pesticiden-autoriteit Ctgb niet deugt.

Mr. Maarten Baneke, die PAN in de rechtszaken heeft bijgestaan, is erg blij met deze uitkomst en is van mening dat, indien de conclusie wordt gehandhaafd in de komende uitspraak van het Hof, dit zal betekenen dat een grote herziening van het Nederlandse Ctgb nodig is.

**STOP HERNIEUWDE TOELATING
GLYFOSAAT**

**GEEN MEERDERHEID VOOR
HERNIEUWDE TOELATING**

Glyfosaat: Bayer verbergt onderzoek

Op 27 september 2023 hebben GLOBAL 2000 en andere lid-organisaties van het Europees Pesticide Action Network (PAN) een **verzoek tot strafrechtelijke vervolging van Bayer ingediend, wegens het negeren van de risico's van glyfosaat voor zwangere vrouwen**. De organisaties hebben onthuld, dat het producenten-consortium onder leiding van Bayer in haar aanvraag voor de hernieuwde toelating van glyfosaat onder meer ongunstige onderzoeken en gegevens over de carcinogene en neurotoxische effecten van glyfosaat heeft achtergehouden. De klagers zijn van mening dat dit van invloed kan zijn geweest op de door de autoriteiten uitgevoerde risicobeoordeling ten gunste van een hernieuwde toelating.

Glyfosaat – Ernstige tekortkomingen bij de risicobeoordeling

In een nieuw artikel laten deze wetenschappers van de industrie de autoriteiten de waargenomen tumorincidentie in kankeronderzoeken van de industrie als irrelevant hebben bepaald. De autoriteiten verwierpen ook bewijs uit onafhankelijke literatuur dat glyfosaat oxidatieve stress veroorzaakt, een erkend mechanisme dat tot kanker kan leiden. In een open brief hebben 15 Europese NGO's de commissaris Stella Kyriakides verzocht een hernieuwde goedkeuring van glyfosaat stop te zetten vanwege grote tekortkomingen in de beoordeling van de carcinogeniteit.

Glyfosaat bedreigt Europese wateren

Glyfosaat is overal. Het wordt aangetroffen in menselijke urine, huisstof, bodem en oppervlaktewater. De aanwezigheid van glyfosaat in aquatische ecosystemen baart grote zorgen over de kwaliteit van waterbronnen en de blootstelling aan verschillende waterorganismen. In een onderzoek van PAN Europe en de Europese Groenings zijn glyfosaat en zijn metabool AMPA aangetroffen in oppervlaktewateren in 11 van de 12 Europese landen. Van Polen tot Portugal, van België tot Bulgarije, zijn onze wateren vervuild door dit herbicide. Dit is de Verenigde Staten bevinding in een [onderzoeksrapport](#) van PAN Europe en de Europese Groenings.

Hoe giftig zijn vlooiemiddelen?

In een verkennend onderzoek naar de aanwezigheid van bestrijdingsmiddelen in openbare parken vonden onderzoekers van PAN-NL en Bujs Agro-Services in alle monsters van paardenbloemen insecticiden tegen vlooiën, teken en luizen. Honden- en kattenbezitters gebruiken deze milieutoxische middelen voor hun huisdieren. De middelen kunnen de ontwikkeling en voorplanting van insecten in de parken verstoren. Daarnaast bleken de paardenbloemen landbouwbestrijdingsmiddelen te bevatten, die over grote afstanden via de lucht werden aangevoerd.

Adviezen voor ministers

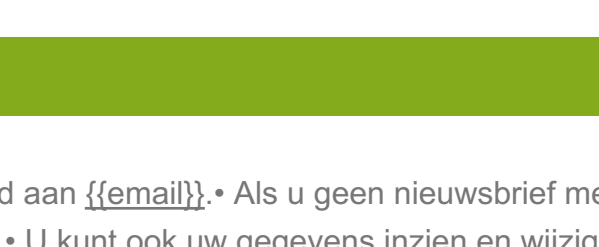
Om het gebruik van vlooiën- en tekenmiddelen aan banden te leggen en de effecten van deze middelen op dier en milieu te verminderen, stelt PAN-NL in een brief aan de demissionaire ministers van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit en van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een lijst met 10 maatregelen voor.

Nieuws uit de media

[30/08/2023 In Westerveld nemen burgers het heft in eigen hand om het intensieve pesticidengebruik tegen te gaan](#)
[05/09/2023 Duurzame Troonrede 2023- We kunnen best naar een ecologisch verantwoord eetpatroon](#)
[20/09/2023 Europese Commissie wil omstreden landbouwgif glyfosaat nog eens 10 jaar toestaan](#)
[21/09/2023 Pak Parkinson aan voordat de diagnose komt](#)
[25/09/2023 De gezondheidsrisico's van glyfosaat](#)
[02/10/2023 Procedure bij hoogste Europese rechter legt bom onder toelating gewasbeschermingsmiddelen](#)
[04/10/2023 Leeg schap of dunder voedsel?](#)
[04/10/2023 Schadelijk gif of het minst slechte alternatief?](#)
[06/10/2023 Pesticidenwaakhond heeft gezagscrisis aan zichzelf te danken](#)
[12/10/2023 Hou de vergunning voor landbouwgif glyfosaat tegen](#)
[13/10/2023 Geen meerderheid in EU voor verbod op onkruidverdelger glyfosaat](#)
[13/10/2023 Hoogleraar Martina Vijver: "We moeten de biologische telers belonen voor hun lef"](#)
[30/10/2023 Urgenda stomverbaasd over inzetten lilieteelt voor schoner water](#)
[04/11/2023 Hoe het gifspook door de Betuwe waart](#)
[05/11/2023 Interview bestrijdingsmiddelen Ctgb-directeur Ingrid Becks](#)
[08/11/2023 Hoe Nederland biologische landbouw verwaarloosde](#)
[09/11/2023 Zo krijgen we ons water nooit schoon](#)
[11/11/2023 Soms wel zeven verschillende gifstoffen op een appel: kun je die nog wel veilig opeten?](#)
[11/11/2023 Hoe een universiteit de landbouwlobby helpt](#)
[13/11/2023 PAN-NL onderzocht appels in supermarkten en lokale markten](#)
[13/11/2023 Brandbrief van 159 NL'se wetenschappers](#)
[14/11/2023 Dat glyfosaat veilig is valt met de huidige regels onmogelijk te bepalen, zeggen wetenschappers](#)
[14/11/2023 Ida schrobt de aardappelen met azijn tegen pesticiden](#)
[14/11/2023 PAN-NL: Biologische landbouw onderbelicht in verkiezingen](#)
[14/11/2023 De meeste politieke partijen vinden duurzame landbouw niet belangrijk"](#)

RADIO en FILM / VIDEO

[30/08/2023 Insectenkiller - Hoe chemiereuzen ons ecosysteem vernietigen](#)
[18/09/2023 Kunststof- Interview met Bas Bloem, hoogleraar neurologie](#)
[09/2023 The deceptive Harmonised Risk Indicator HRI1 \(de misleidende geharmoniseerde risico indicator om de pesticide reductie te meten\)](#)
[25/09/2023 Bollengif in Boterveen \(uitzending over Ctgb en beoordeling risico's voor omwonenden\)](#)
[08/10/2023 Marry Hartkamp stuurt de minister een Parkinson-video-oproep om tegen glyfosaat te stemmen](#)

Facebook Twitter Website Instagram

Deze e-mail is verzonden aan [\[email\]](#). Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#). • Voor een goede ontvangst voegt u nieuwsbrief@pan-netherlands.org toe aan uw adresboek.

